

Aleg. 31.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie budowy dróg ważnych dla stacji klimatycznej w Zakopanem.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 2. października 1888 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu „aby po dokładnem zbadaniu stanu dróg komunikacyjnych w gminie Zakopane przez organa techniczne celem uregulowania najpotrzebniejszych komunikacyj przyszedł w pomoc funduszom drogowym po myśli okólnika Wydziału krajowego z dnia 22. grudnia 1882 r.“

Następnie uchwałą z dnia 26. listopada 1889 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu:

1. „aby po przeprowadzeniu ostatecznych rokowań ze stronami interesowanemi i uzyskaniu bezwarunkowych i ściśle określonych deklaracyj i ofiar na cel budowy drogi z Zakopanego do Łysej Polany, udzielił potrzebnej dla tej budowy pomocy technicznej oraz znaczniejszego zasiłku z funduszu drogowego na subwencye dla dróg powiatowych i gminnych przez Wysoki Sejm przeznaczonego;

2. aby zbadał pod względem technicznym drogę z Zakopanego na Witów do Chochołowa i przedłożył wnioski co do rekonstrukcyi tej drogi.

W wykonaniu pomienionych uchwał składa Wydział krajowy następujące sprawozdanie:

I. Drogi w Zakopanem.

W myśl polecenia Wysokiego Sejmu z dnia 2. października 1888 r. udzielił Wydział krajowy nowotarskiemu Wydziałowi Rady powiatowej w 1889 r. pomocy technicznej celem sporządzenia projektu rekonstrukcyi dróg w Zakopanem, a następnie przyznał na ten cel subwencyę z funduszu krajowego.

Rekonstrukcyę dróg wewnętrznych w Zakopanem rozpoczęto w tymże roku 1889 pod bezpośredniem kierownictwem techniczem ustanowionem przez Wydział krajowy, i to równocześnie w czterech punktach, a mianowicie w ulicach Kościeliskiej, Chramcówki, na Kropówkach i na drodze do Jaszczurówki. W ciągu lat 1889 i 1890 wykończono budowę na tych czterech ulicach w łącznej długości 3:155 klm., oraz wykonano częściowo roboty na

przestrzeni 957 m. b. Wydatki wynosiły ogółem 9.924 zł. 55 ct., a pokryte zostały subwencją krajową w kwocie 5.926 zł. 30 ct. (59·7%), subwencją powiatową w kwocie 150 zł., prestacjami gminy Zakopane w wartości 1.365 zł. 25 ct., datkami dobrowolnymi gminy w kwocie 74 zł., hr. Zamoyskiego w materiałach 201 zł. i w gruntach 700 zł., p. Uznańskiego w materiałach 200 zł., Dr. Chamca w kwocie 50 zł., włościan miejscowych w gruntach 1.258 zł. W roku bieżącym rozpoczęto z wczesną wiosną dalszą budowę tych dróg.

Pozostaje do wykończenia budowa istniejących ulic na długości około 7 klm. Prócz tego okazuje się bardzo ważnem i dla prawidłowego rozwoju Zakopanego koniecznem urządzenie nowych ulic na długości przynajmniej 6 klm.

Jakkolwiek ofiarność na rzecz rekonstrukcyi dróg w Zakopanem ze strony gminy jako też interesowanych osób prywatnych była i jest znaczną, — co z uznaniem podnieść należy, — to jednakże ofiarność ta nie pokryje połowy kosztów dalszej rekonstrukcyi ulic, zwłaszcza że część rozporządzalnych prestacyj obróconą być winna na utrzymanie w należytych stanie ulic już zbudowanych. Gdy zaś ze względu na rozwój stacyi klimatycznej starać się należy usilnie a to, by wszystkie drogi i ulice w Zakopanem, o ile możności w jak najkrótszym przeciągu czasu uporządkowane zostały, przeto okazuje się potrzeba udzielania na ten cel znaczniejszych rocznych subwencyj z funduszu krajowego, przekraczających granicę 50% kosztów budowy, oznaczoną przepisami okólnika Wydziału kraj. z 22. grudnia 1882. r.

II. Droga z Zakopanego do Łysej Polany.

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 28. listopada 1889 r. udzielił Wydział krajowy pomocy technicznej na cele budowy drogi z Zakopanego do Łysej Polany. Odnosny projekt wstępny sporządzonym został w 1890 r., z którego okazuje się, że długość tej drogi wynosi 17 kl., która wszakże przy szczególnem wypracowaniu projektu i lepszem wyzyskaniu gruntu może się znacznie zmniejszyć.

W myśl pomienionej uchwały Wysokiego Sejmu przeprowadził Wydział krajowy ostateczne rokowania ze stronami interesowanemi i uzyskał ściśle określone deklaracye i datki od hr. Zamoyskiego i p. Uznańskiego w gruntach, materiałach i gotówce, które ogółem wynoszą kwotę 13.760 zł. (hr. Zamoyski 4.700 zł., p. Uznański 9.060 zł.). Innych znaczniejszych datków dobrowolnych spodziewać się nie można.

Koszta budowy drogi do Łysej Polany — w obec trudnych warunków technicznych — dadzą się ściśle obliczyć dopiero na podstawie szczegółowego projektu. Obecnie przyjmujemy, że po potrąceniu datków dobrowolnych wyniosą one 50 do 60.000 zł. w. a.

Ponieważ datek p. Uznańskiego w kwocie 9.060 zł. ofiarowanym został z warunkiem, że budowa części drogi do Łysej Polany na długości 8 klm., licząc od Zakopanego, ukończoną zostanie w ciągu trzechlecia 1891—1893, a koszt budowy tych 8 klm. po potrąceniu pomienionego datku, wynosi około 30.000 zł., przeto wypadnie na budowę tej części drogi udzielić z funduszu krajowego subwencją wynoszącą w 1891 r. 7.000 zł., a w latach 1892 i 1893 co najmniej po 11.000 zł.

Koszta dalszej budowy tej drogi do granicy Węgier wyniosą jeszcze 20—30.000 zł. i mogą być pokryte w latach następnych.

III. Droga z Zakopanego do Chochołowa.

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 26. listopada 1889 przeprowadzono w 1890 r. wstępną rewizyę drogi z Zakopanego na Witów do Chochołowa. Ogólna długość tej drogi wynosi 19 klm.; budowa dwóch pierwszych klm. w gminie Zakopane (ulica Kościeliska) wyko-

nana już została jako część sieci dróg wewnętrznych w Zakopanem. Po zbudowaniu dalszych 5 klm. utworzy się wygodne połączenie Zakopanego z Doliną Kościeliską.

Koszta budowy całej drogi z Zakopanego do Chochołowa obliczono w przybliżeniu na 40 do 45.000 zł. Ze względu na znaczenie tej drogi, która nie tylko połączy Zakopane z doliną Kościeliską, oraz południowo-zachodnią część powiatu nowotarskiego z sąsiednimi Węgrami, lecz nadto razem z drogą do Łysej Polany wytworzy najkrótsze połączenie (wynoszące 40 klm.) części Węgier w dolinie Orawy z częścią Węgier w dolinie Popradu i skieruje na Galicyę ruch komunikacyjny pomiędzy temi dwoma częściami Węgier zamieszkałymi przez ludność przeważnie słowiańską a przedzielonemi obecnie Tatrami i powiatem nowotarskim, uważa Wydział krajowy za stosowne przedstawić Wysokiemu Sejmowi użyteczność podjęcia rekonstrukcyi drogi z Zakopanego do Chochołowa przy pomocy subwencyi krajowej, jednakże dopiero po dokończeniu drogi z Zakopanego do Łysej Polany. Celem przyspieszenia połączenia Zakopanego z doliną Kościeliską należy jednakowoż już w czasie budowy drogi do Łysej Polany subwencyonować w miarę rozporządzalnych funduszy dalszą budowę drogi zakopańsko-chochołowskiej na przestrzeni z Zakopanego ku dolinie Kościeliskiej, łącznie z siecią dróg wewnętrznych w Zakopanem, budowanych przy udziale funduszu krajowego.

Na podstawie powyższego sprawozdania uprasza Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Upoważnia się Wydział krajowy, aby na dalszą rekonstrukcyę dróg wewnętrznych w Zakopanem łącznie z drogą wiodącą do doliny Kościeliskiej, równie jak na budowę drogi z Zakopanego do Łysej Polany udzielał stosownie do rozporządzalnych funduszy znaczniejszych zasiłków z funduszu krajowego, przekraczających w miarę potrzeby granicę oznaczoną w okólniku Wydziału krajowego z dnia 22. grudnia 1882 r.

2. Upoważnia się Wydział krajowy do podjęcia rekonstrukcyi drogi od doliny Kościeliskiej do Chochołowa po dokonaniu budowy drogi z Zakopanego do Łysej Polany.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Lwów dnia 19. czerwca 1891.

Marszałek krajowy:

Eustachy Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Edward Jędrzejowicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

